

Народна библиотека
на Скопске околија

Научески

Н. II. 176

Видно Знаме

НОПОК – СКОПЈЕ

886.6-1 НАУ/В

3547/74
Мил. К. 58/62
сидр 48 дм. 2

ВОЛЧЕ НАУМЧЕСКИ

821.163.3-1 НАУ/В

88019

ВИОРНО ЗНАМЕ

НОВО ПОКОЛЕНИЕ

1950

Н О Ќ   Н А Д   Ц Р Н А
Р Е К А

В ноќ уморна, тешка
низ тиквешко поле,
завјасавме в шепот
до Клинската леса,
колоната наша -
измрзната, гола -
се движеше тивко
крај реката бесна.

Вечерната магла
напластена, густа
го крадеше патот
од очите наши,
пенливата вода
в доловите пусти -
јуришаше брзо
и бучеше страшно.

Во Тиквешко поле
кај ластер се вее,
крај реката Црна
јас овци сум пасел,
со другари верни
низ гора сум пеел... "
- во заносен шепот
шепотеше Васил.

Во страшната вечер
беззвездна и пушта
под дрвјата голи,
што иње ги краси
шепотевме сами
за цветните гори,
кај слободно шетал
со овците Васил.

И одеднаш - оган
од заседа блесна
и вжештена трага
се растури в мракот...
Ко жерави пилци
на лесата тесна
наредени в ноќта
не закоси врагот.

На две жици распнат
мост надвиснат, плетен,
под картечен оган
поминавме смело,

на другата страна
враг на нож не срете,
се биевме ноќта
крај пустото село.

А извици бојни
од другари слушаш,
светквица - ножој
пред очи ти светат,
во барутен оган
се бориш, се душиш -
и леташ на штикој
со малата чета.

По волчиите патој
стаениот душман
го гоневме низ ноќ
по Тиквешко поле,
а песната тогаш
на Васил ја слушнав –
за личнта земја,
за патот наш голем.

Ј А Б О Л К Н И Ц А Т А

Јаболкница една
во нашто градче
ко мајчица кротка
развиваше цвет,
во превезот црвен
се плеткаше ветрец,
на детството мое
тоа беше свет.

Под првите лисја
зборува старци
на лице им читав
и маки и глад,
замислени ние
минуваме крај нив —
со летци во џебот
низ стариот град.

И долго во ноќта
зборувавме тивко
по патчето криво
крај поток брз,
ќе дојде ден кога
од нашата земја
ќе црпеме радост
со преполнет грст...

Т Р Е Н Д А Ф И Л О Т

Бел трендафил личен
развиваше пупки,
крај кладенец, Светло,
тој растеше в лад –
за прв пат те сретнав
во животта пушта,
за прв пат се сетив
во душата млад.

Од горските птици
јас приказни слушав
во алова вечер
во сладостен час –
разпупнати гранки
ги љубев, ги гушнав –
дал, плачев јас тогаш
ил пеев на глас?

В раскласени жита
се криеше тага,
се виеше бршлан
и плетеше јад,
ја мачеше беда
аргатскава снага,
и одев јас страден
низ село и град.

Во ноќите соној
јас слободен не бев,
аргатскиот живот
ми колнеше пат,
јас не видов јата
ни крилја на лебед
да лета со радост
низ родниов кат.

Личотата твоја
ми ведреше тага,
ме водеше мисла
пред животот тврд:
бел трендафил чекав
да расцвета в пролет,
да загуга гулаб
над нашиот срт.

Вино-жито еве
се развиши над нас,
и небото сино
се открива в сјај -

во нашево поле
дожд каде што мина,
со слободни песни
дочекавме мај.

Т Е П О М Н А М

*Посветена на Игески Иљо
- Цветан, заменик командант
на V македонска бригада.*

Те помнам, те помнам,
ко детенце уште
си игравме в школо
низ прашиот двор,
те помнам, те помнам,
пак гушнати бевме
над првите слова
под вишниот бор.

Разгрнати, боси,
по ливади цветни
се капевме в роса,
во расцветот млад,
те помнам јас тогаш
со кавалче в раце
ми свиреше медно
под липите в лад.
Го помнам јас, друже,
детинството рано,
пред очи ми блеска
во расцветан мак,
а чувства ми горат
за младите денои –
ко румена зора
во најубав зрак.

Со крилата пролет
и младоста наша
сонуваше веднаш
да прелета в сјај,
да лета, да лета
низ широко поле,
по родните ниви,
низ нашиот крај.

На блаженство младо
на безгрижни денои
горчливиот живот
со злоба се впи,

проплакаа стреи
за младоста бујна,
што гореше в затвор
со животот мил.

Празничната младост
не разцвела наша,
мачилиште живот
ја давеше в цвет,
не видовме јагне
по поле да оди,
ластовички први
да поминат в лет.

Штом пушките први
објавија војна
те помнам јас тогаш
ти поведе бој,
со пушка в раце,
со знамето ширно
ти мина низ бури
со јунаци в строј.

Те помнам, те помнам,
на јуруши смели
ја минеше Црна
низ стрмниот брег,
и вечерта страшна
низ борови гори
ти одеше ноќе
низ купишта снег.

И денес ја помнам
тишината гробна,
кај лежевме ние
на заседа в ров,
и збиравме здивои
во тажната гора
од другари наши,
што паѓаја в бој.

Се' така те помнам,
о, друже мој верен,
со пушка во раце,
со знамето в сјај,
низ јуруши силни
со другари смели –
ти леташ и пееш
низ родниот крај.

Од детството врвот
пред очите твои
тој нема да згасне
со споменот чист,
пеперуги каде
со врсници свои
си гонел низ поле,
си трчал ко рис.

По свтлите звезди
ти поздрав ќе праќаш
за земјата твоја
ќе плачеш на брег,
ќе сакаш да бегаш
од туѓото место
ко жеравот - пиле
пред студ што е в бег.

П О Р Т Р Е Т

Се враќаме морни
од фронтот,
низ згаришта,
пепел
и дим.

Видовме
портрет кај гори,
и мајка плаче
за изгубен син.

Зборува мајка
крај оган:
што рака
посеја

пустош гнил,
дојди си, сине, дојди си,
види го градот
личен и мил.

Но над неа човек
застана
- се штрекна старата в страв
гледаше долго
и разбра
синот е
и жив и здрав.

Портретот
догоре...
Гушнати
се љубеа мајка и син,
зидината страшна искреше
в пламења
под просторот син.

П Е С Н А

Кај тажна песна народ пеел
над тутун, памук, ориз зрел,
на земја припек семе сеел –
со силен занес, јак и смел.

Над родни ниви град се турал,
се сушел гроздов ластар млад
за други растел плодот убав,
се турал над нас страшен глад.

Се' така било векови цели
не еднаш крвта текла в бој,
во пранги лути тлеела сила
и горел домот личен мој.

На Титов повик бој се дигна,
над родни села пламна жар,
со Тито в битка борци минат,
- на борба, напред, млад и стар.

Кај тажна песна народ пеел
над тутун, памук, ориз зрел,
нов живот види светнал весел
кај развил силен памук бел.

Над Јадран, Охрид простор алов
над Триглав лета знаме в сјај,
за Тито, здраво - друже, здраво
- пак среќен народ слави мај.

П Р И К А З Н А   З А
Ј У Н А Ш Т В О Т О

За јунаци многу
во светов сум слушал,
за крвави борби
низ полиња бојни,
кај сводот ко срча
над глава се рушел,
од повици страшни
од грмеж и молни.

Крал Марко со коњот
над земњата летал,
од очите оган
му горел и димел,
ко на небо сонце
буздованот светел,
низ лисните гори
во татнеж кај минел.

Самовила мома
со чудесна трева,
му здивнала сила
од маѓосен кавал,
се пееле песни
и духот се кренал –
на поробен народ
тој сила му давал ...

Но вистинска сила
со очи сум видел,
пламената звезда
од пепел што блесна
со рубини лични
низ народот пројде
со алово знаме
со бунтовна песна.

Дивешкиот поглед
во борба се давел,
под бунтовен удар
тој гинел, се губел,
низ минати векои
нов живот се градел
и сигнал на светот
низ трубите трубел.

Со бунтовен повик
над пожарни бесни
крилатиот народ
јурушаше смело

се ширеше бура
се пушташе блесок
од личната звезда
од лачите врели.

Ч Е К А Њ Е

Три соколи мои,
три надежди млади,
ах, колку е тешко
и колку е жално
да живееш страдаш,
со далечна надеж
а време да мине
и тешко и бавно.

Ни широка земја,
ни длабоко море,
не може да збере
воздишките тешки
што в душата моја
ужарени горат
за три деца сокли,
за момчто Ѓоре.

Три години Дуна
со три деца в раце
си чекаше момче
да дома и' дојде.
и' минеа дните –
и години, брате,
во чекање младост
и' летна, и' пројде.

Ни писмо ни зборои
однегде да има,
кукајците веќе
докукаа в гора,
се ближеше есен
и четврта зима,
во главата мисла
низ мозок и' ора.

- Ах, некогаш дали
од нашата куќа
со весели песни
ќе отворам порти,
да пречекам момче
од далечна земја
да сочувам деца
од фашиски орди

И стегнато срце
да испуштам тогаш,
ко слободно пиле
да летнам со сила,

да прегрнам момче,
со вредниве раце,
а деца да раснат
на мајчини крила.

У Б А В И Н А

Кој не сакал пролет
со цветните пупки
да блешти крај тебе
ко маѓосен сон,
од волшебен ветер
да слушаш ти звуци,
мелодија слатка
со чудесен тон?

Кој не сакал младост
возвишена, силна,
ко орел да биде
со бескраен лет,
да љуби, да љуби
слободата мила
- ко најценен бисер
од целиот свет?

Кој не видел лице
на личните звезди,
ко рубин што капат
од небесен свод,
мајчината песна,
татковиот завет -
и првата стапка
од нашиот од?

Кој не сакал шепот
на зелено лисје
и изгреви златни
на планински врв,
ко пурпур што гори -
низ мирисно поле
божурика лична
разиграна в крв?

Кој не љубел здивој
на ливади росни
и раскошот чуден
од светлиот жар,
кај пилците песни
се учат да пеат
маѓосната пролет
кај истура дар?...

С Е Т Е Т Е   С Е . . . .

Ко олово над глава
маглите тежат,
замрзната земја
се склештила в лед,
а стените пусти
расфрлени лежат;
маглениот превез
ги крие од глед.

Низ реките брзи,
до буките вишни
запаливме оган
во ноќниот лад,
низ стрмните гори
со повици страшни,
го дававме врагот
не мислевме тогаш
на маки и глад.

На јуруш...
ко молња низ бура и крв,
низ намети силни,
низ куршуми врели,
минувавме в снегој
по највисок врв.

На двобој ...
со огнови бесни
го биевме смело
поганиот враг
на уста со песни
и браневме земја –
татковиот праг.

И полето кога
ќе расцвета лично,
со белите пупки в мај,
почини си тука...
и сети се, друже,
за тие што гинеле
по нашиот крај.

П Р И К А З Н А

Години дваесет тутун да садиш,
в бескрајно поле в маки да гаснеш,
браздите долги сам да ги вадиш,
цицлче дете тука да расне.

На лисја жолти надеж да имаш
со жешко сонце борба да биеш,
години цели мамен да бидеш,
змеовско срце треба да криеш.

Богдан и Цвета садеа тутун,
в прилепско поле - тепсија рамна,
земја да фрлиш алтан ќе најдеш,
алтанот в класје од зрак е пламнат.

Распашан Богдан тутуни берел
а гладно дете на рамо носел,
приспивна песна по пат му пеел –
над него ноќе в болка се косел.

Подивен целат плодој ни грабал
години цели сока ја цедел,
народот мачен в крви го давел,
купишта мртви целатот редел.

Жолтица грозна целатот сеел,
моминска радост без милост крадел,
в дремлива вечер играл и пеел,
в грозница ноќе душа им вадел.

Шепоти поле, приказна чита,
таткото Богдан загина в бура,
ветрови бесни свират и пиштат,
вдовица Цвета црно си тури.

Тажовна песна пееше Цвета,
дечина дробни в нива ги носи,
едното плаче, друго се смее,
низ полето трето се здало босо.

Сираци деца растеле сами,
таткова песна пееле в поле,
и како сите в зората рана
саделе тутун, аргати голи.

Иванчо еднаш низ гора фана,
орли му крила турија бели,
в земјата родна партизан стана,
Водејќи борба три лета цели.

Ј У Н А К   И   Б У К А

На црна земја. во бујна гора
кутната бука крај тивка река
ја урнала смртта, со тешка сила
а била жива близу три века.

И сега лежи на црна земја
почива мирно во старост глува,
ни лисја шумат, на пилци пејат
сал смртта грозна стои ко чувар.

На црна земја крај тивка река,
незнаен јунак, во рана свиен,
бука и јунак спружиле раце
гушнати, мртви зборуват тие.

Започна бука да збори стара
за живот чуден од триста лета
за ветар бесен, за река дива,
за страшна борба, од рано детство.

Буката можна, наведе глава
незнаен јунак отвори уста
приказна кажа за трите лета
за борба чудна в горскиот пустош.

Небото пука, се тресе гора,
пенлива река се фрла бурно,
Сонце се свива, земја се ежи,
За јунак силен во битка урнат.

Славејче пиле со песни жални
сирачки солзи над него реди,
гората плете венци вад глави
на јунак еден, паднато чедо ...